

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Факультет логістики

Кафедра менеджменту та військового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та
військового господарства
доцент

Майя ЧЕРКАШИНА

_____ 2021

СИЛАБУС

МІКРО- та МАКРОЕКОНОМІКА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Бакалавр</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>25 Воєнні науки, національна безпека,</u>
	<u>безпека державного кордону</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>254 Забезпечення військ (сил)</u>

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри менеджменту та військового
господарства
Протокол від __.__.2021 р. № __.

Харків 2021

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Крамаренко Катерина Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	Доцент кафедри менеджменту та військового господарства
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України
Адреса кафедри	м. Харків, майдан Захисників України, 3, 1602
Контакти	kafedra_10@ukr.net
E-mail	km.kramarenko@gmail.com

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <i>25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»</i>	Цикл професійної підготовки
Блоків змістових модулів – 2	Спеціальність: 254 <i>«Забезпечення військ (сил)»</i> Спеціалізація <i>«Тилове забезпечення підрозділів НГУ»</i>	Рік підготовки:
Змістовних модулів – 19		1 – й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		1 – 2 – й
	Рівень вищої освіти: <i>перший (бакалаврський)</i>	Лекції 36 год.
		Практичні, семінарські заняття
		36 год.
		Самостійна робота
		48 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни:

Особливості поведінки господарюючих суб'єктів на рівні мікросистем: домогосподарств, фірм, окремих ринків, що функціонують в умовах обмеженості ресурсів та альтернативності напрямків їх використання; закономірності, що характеризують розвиток економічних систем на макроекономічному рівні, визначення механізмів державного регулювання та факторів економічного зростання.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами:

Дисципліни, що забезпечують:

Вища та прикладна математика

Філософські та соціологічні основи військово-професійної діяльності

Забезпечувані дисципліни:

Основи обліку та аудиту у військовій частині

Фінансове господарство військової частини

Логістика тилового забезпечення

Фінанси, гроші та кредит

Економіка та управління військового господарства

Бюджетна та податкова система

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета засвоєння дисципліни: формування у здобувачів системи економічних знань, на яких базується сучасний мікро- і макроекономічний аналіз; набуття навичок дослідження поведінки господарюючих суб'єктів на рівні мікросистем та механізмів функціонування економіки на макрорівні, визначення та аналізу агрегованих показників економічного та соціального розвитку економіки.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати: термінологію та основні прийоми мікроекономічного аналізу; універсальний інструментарій прийняття раціональних господарських рішень; загальні закономірності функціонування національної економіки як макроекономічної системи; механізми досягнення рівноваги на загальнонаціональному товарному ринку, ринку праці, ринку грошей, формування загальної рівноваги в національній економіці та причини й фактори, які порушують цю рівновагу; економічні функції держави та основні інструменти фіскального і грошово-кредитного регулювання; взаємозв'язки внутрішньо економічних та міжнародних процесів, інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Вміти: приймати обґрунтовані рішення в умовах ринкової кон'юнктури, яка змінюється, аналізувати поточний стан економіки фірм, приймати оптимальні рішення в умовах, коли існує необмеженість бажань людей і обмеженість ресурсів; застосовувати загальноекономічні закономірності для аналізу проблем динаміки та збалансованості національної економіки; дослідити причини порушення основних макроекономічних пропорцій та прогнозувати динаміку

макроекономічних показників; розрахувати на основі загальнодоступних статистичних даних показники інфляції, зайнятості, безробіття, базові показники системи національних рахунків та дати пояснення їх динаміки; оцінювати вплив макросередовища на функціонування господарюючих суб'єктів та приймати економічно обґрунтовані рішення, які б враховували цей вплив.

Компетентності, які формує дисципліна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у ході виконання завдань забезпечення військ (сил), вирішення яких, надасть можливість створити сприятливі умови для дій військ в різних умовах обстановки, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

К07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

К22. Здатність опановувати знання в інших галузях професійної діяльності, здійснювати пошук, аналізувати та надавати критичну оцінку інформації з різних джерел.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

У межах цього курсу здобувачі вищої освіти продовжують формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, а саме опановують знання ефективного застосування мікроекономічного аналізу для забезпечення прийняття відповідних економічних рішень на рівні господарюючих суб'єктів, формують систему економічних знань, на яких базується сучасний макроекономічний аналіз; набувають навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання для якісного виконання службових обов'язків. Навчальна дисципліна складається із 19 змістових модулів (тем), які об'єднані у 2 блоки змістових модулів, і становить 4 залікових кредитів. Основними видами занять є лекції, семінарські заняття, самостійна робота. Ряд тем здобувачі вищої освіти вивчають самостійно. Формою контролю і закріплення знань з цих тем є тестові завдання, індивідуальні співбесіди, самоконтроль. Професійна спрямованість дисципліни забезпечується аналізом і розв'язком ситуаційних завдань.

Зміст дисципліни: Вступ до мікроекономіки. Предмет і метод. Корисність економічного блага. Економічний вибір. Аналіз поведінки споживача. Попит та пропозиція. Теорія еластичності. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель підприємства. Витрати виробництва. Теорія ринкових структур. Монопольний ринок. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістична структура ринку. Утворення похідного попиту. Ринок праці. Ринок капіталу. Економічна ефективність та добробут. Держава в мікроекономічній теорії: зовнішні ефекти та суспільні блага.

Предмет, методи та функції макроекономіки. Макроекономічні показники у системі національних рахунків. Сукупний попит і сукупна пропозиція. Моделі макроекономічної рівноваги. Національний ринок та його рівновага. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки. Фіскальна політика держави. Грошово-кредитна політика. Інфляція: фіскальні та грошові аспекти. Зайнятість та соціальний захист населення. Макроекономічна політика у відкритій економіці. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин				
	денна форма навчання				
	усього	у тому числі			
		л	с	пр.з.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Блок змістових модулів 1. Мікроекономіка					
Змістовий модуль 1. Вступ до мікроекономіки. Предмет і метод					
Заняття 1. Вступ до мікроекономіки. 1. Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. 2. Предмет, концептуальні основи та методологія мікроекономіки.	2	2			
Заняття 2. Предмет і метод мікроекономіки 1. Проблеми обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативні витрати. 2. Предмет мікроекономіки. 3. Методологія мікроекономічного аналізу.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Поняття економічної ефективності. 2. Модель і крива виробничих можливостей.	2				2
Разом за змістовим модулем 1	6	2	2		2
Змістовий модуль 2. Корисність економічного блага. Економічний вибір					
Заняття 1. Раціональний споживчий вибір. 1. Корисність. Закон спадної граничної корисності. 2. Криві байдужості. Бюджетна лінія. 3. Рівновага споживача.	2	2			
Заняття 2. Економічний вибір. 1. Корисність та її види. Закон спадної граничної корисності. 2. Уподобання споживачів. Крива байдужості. 3. Бюджетні обмеження споживача. 4. Ринкова рівновага споживача.	2			2	

Самостійне вивчення: 1. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. 2. Методи знаходження точки рівноваги.	4				4
Разом за змістовим модулем 2	8	2		2	4
Змістовий модуль 3. Аналіз поведінки споживача					
Заняття 1. Фактори, що впливають на реакцію споживача. 1. Реакція споживача на зміну доходу. Крива «дохід-споживання». 2. Реакція споживача на зміну цін товарів. Крива «ціна-споживання». 3. Ефект заміщення та ефект доходу.	2	2			
Заняття 2. Аналіз поведінки споживача. 1. Функції попиту та доходу. 2. Криві індивідуального попиту для взаємозамінних і взаємодоповнюючих благ. 3. Взаємодія ефектів заміни та доходу (за Слуцьким і Хіксом).	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Поняття нормальних благ та благ нижчої споживчої цінності. 2. Функції Торнквіста.	4				4
Разом за змістовим модулем 3	8	2		2	4
Змістовий модуль 4. Попит та пропозиція					
Заняття 1. Попит та пропозиція. 1. Закон попиту та його графік. 2. Нецінові фактори попиту. 3. Закон пропозиції. Крива пропозиції. 4. Нецінові фактори пропозиції.	2	2			
Заняття 2. Ринкова рівновага та її аналіз. 1. Ринкова рівновага та рух по кривій попиту та пропозиції. 2. Надлишок споживача і надлишок виробника.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Механізм встановлення ринкової рівноваги (павутиноподібна модель). 2. Нецінове нормування дефіциту.	4				4

Разом за змістовим модулем 4	8	2		2	4
Змістовий модуль 5. Витрати виробництва					
Заняття 1. Витрати виробництва. 1. Поняття та види витрат виробництва. 2. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періоді.	2	2			
Заняття 2. Витрати виробництва. 1. Поняття та види витрат виробництва. 2. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періоді.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат. 2. Закон зростаючих граничних витрат.	2				2
Разом за змістовим модулем 5	6	2		2	2
Змістовий модуль 6. Ринок досконалої конкуренції					
Заняття 1. Ринок досконалої конкуренції. 1. Досконала конкуренція та її основні риси. 2. Визначення рівноваги досконалого конкурента.	2	2			
Заняття 2. Поведінка досконалого конкурента. 1. Поняття ринкової структури. 2. Конкурентна стратегія фірми в короткостроковому періоді. 3. Конкурентна стратегія фірми в довгостроковому періоді. 4. Ефективність ринку досконалої конкуренції.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Види ринкових структур та їх ознаки. 2. Переваги та недоліки досконалої конкуренції.	2				2
Разом за змістовим модулем 6	6	2		2	2
Змістовий модуль 7. Монопольний ринок					
Заняття 1. Характерні риси монополії як ринкової структури. 1. Модель чистої монополії та її характеристика. 2. Максимізація прибутку в умовах монополії. 3. Цінова дискримінація.	2	2			

Заняття 2. Монополія як ринкова структура. 1. Монополія: поняття та ознаки. 2. Монопольний ринок в короткостроковому та довгостроковому періоді. 3. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Природні, економічні, адміністративні та правові бар'єри монопольного ринку. 2. Економічні наслідки та соціальна ціна монополії.	2				2
Разом за змістовим модулем 7	6	2		2	2
Змістовий модуль 8. Ринок монополістичної конкуренції					
Заняття 1. Характерні риси ринку монополістичної конкуренції. 1. Сутність монополістичної конкуренції. 2. Рівновага фірми в короткостроковому і довгостроковому періоді в умовах монополістичної конкуренції. 3. Нецінова конкуренція і рух товарів.	2	2			
Заняття 2. Монополістична конкуренція. 1. Ознаки ринку монополістичної конкуренції. 2. Короткострокова та довгострокова рівновага в галузі. 3. Порівняльний аналіз ринку монополістичної конкуренції з ринком досконалої конкуренції та монополії.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Економічні наслідки монополії. 2. Особливості ціноутворення в умовах монополії.	2				2
Разом за змістовим модулем 8	6	2		2	2
Змістовий модуль 9. Олігополістична структура ринку					
Заняття 1. Олігополія, її сутність та основні ознаки. 1. Взаємозалежність фірм на олігополістичному ринку. 2. Крива попиту в умовах олігополії. 3. Моделі олігополістичного ціноутворення.	2	2			

Заняття 2. Різноманітність ринкових структур. 1. Олігополія: сутність, основні ознаки 2. Моделі олігополії. Оптимізація обсягу виробництва в умовах олігополії. 3. Модульний контроль.	2			2	
Самостійне вивчення: 1. Показники концентрації ринку. 2. Державне регулювання олігополії.	2				2
Разом за змістовим модулем 9	6	2		2	2
Усього годин	60	18	2	16	24
Блок змістових модулів 2. Макроекономіка					
Змістовий модуль 10. Предмет, методи та функції макроекономіки					
Заняття 1. Предмет, суб'єкти та об'єкти макроекономіки. 1. Предмет макроекономіки. 2. Основні елементи економічної системи. 3. Суб'єкти макроекономіки та їх взаємодія.	2	2			
Заняття 2. Предмет, методи та функції макроекономіки. 1. Предмет макроекономіки. 2. Основні елементи економічної системи. 3. Суб'єкти макроекономіки та їх взаємодія. 4. Методи макроекономічного аналізу. 5. Основні функції макроекономіки.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Основні макроекономічні проблеми та протиріччя. 2. Основні макроекономічні теорії сучасної світової думки.	2				2
Разом за змістовим модулем 10	6	2	2		2
Змістовий модуль 11. Макроекономічні показники у системі національних рахунків					
Заняття 1. Основні макроекономічні показники. 1. Основні показники макроекономічного аналізу. 2. Методи обчислення ВВП. 3. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	2	2			
Заняття 2. Макроекономічні показники системи національних рахунків. 1. Основні макроекономічні показники.	2		2		

2. Методи обчислення ВВП. 3. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. 4. Система національних рахунків. 5. Чистий економічний добробут. 6. Рух і розподіл національного продукту.					
Самостійне вивчення: 1. Еволюція вчень про економічний кругообіг. 2. Переваги та обмеження СНР.	2				2
Разом за змістовим модулем 11	6	2	2		2
Змістовий модуль 12. Сукупний попит і сукупна пропозиція					
Заняття 1. Сукупний попит і сукупна пропозиція 1. Сукупний попит та його складові. Крива сукупного попиту. 2. Фактори, що визначають сукупний попит. 3. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. 4. Фактори, що визначають сукупну пропозицію. 5. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції.	2	2			
Заняття 2. Сукупний попит і сукупна пропозиція. 1. Сукупний попит та його складові. 2. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. 3. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. 4. Мультиплікатор у моделі AD-AS.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Таблична модель мультиплікативного процесу. 2. Вплив інфляції на мультиплікативний ефект.	2				2
Разом за змістовим модулем 13	6	2	2		2
Змістовий модуль 13. Національний ринок та його рівновага					
Заняття 1. Національний ринок та його рівновага. 1. Національний ринок: суть, суб'єкти, об'єкти, структура. 2. Ринок товарів та платних послуг. 3. Ринок грошей та цінних паперів. 4. Загальна рівновага на ринках товарів та послуг і грошей та цінних паперів.	2	2			
Заняття 2. Національний ринок та його рівновага. 1. Національний ринок: суть, суб'єкти, об'єкти, структура.	2		2		

<ul style="list-style-type: none"> 2. Ринок товарів та платних послуг. 3. Ринок грошей та цінних паперів. 4. Загальна рівновага на ринках товарів та послуг і грошей та цінних паперів. 5. Ринок робочої сили. Графік рівноваги ринку робочої сили. 6. Умови рівноваги ринків робочої сили, товарного та грошового. 					
Самостійне вивчення: <ul style="list-style-type: none"> 1. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики. 2. Застосування моделі IS-LM для аналізу економіки України. 	2				2
Разом за змістовим модулем 13	6	2	2		2
Змістовий модуль 14. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки					
Заняття 1. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки. <ul style="list-style-type: none"> 1. Основні прояви макроекономічної нестабільності. 2. Циклічні коливання та їх види. 3. Інтерпретації ділового циклу та моделі циклічних коливань. 4. Державне антициклічне регулювання та його протиріччя. 	2	2			
Заняття 2. Макроекономічна нестабільність та циклічність розвитку економіки. <ul style="list-style-type: none"> 1. Основні прояви макроекономічної нестабільності. 2. Циклічні коливання та їх види. 3. Інтерпретації ділового циклу та моделі циклічних коливань. 4. Державне антициклічне регулювання та його протиріччя 	2		2		
Самостійне вивчення: <ul style="list-style-type: none"> 1. Нециклічні коливання та їх чинники. 2. Короткострокова та довгострокова нестабільність. 	2				2
Разом за змістовим модулем 14	6	2	2		2
Змістовий модуль 15. Фіскальна політика держави					
Заняття 1. Фіскальна політика держави. <ul style="list-style-type: none"> 1. Економічна активність держави. 2. Поняття фіскальної політики. 3. Дискреційна фіскальна політика. 4. Автоматична фіскальна політика. 5. Оподаткування. 	2	2			

Заняття 2. Фіскальна політика держави. 1. Економічна активність держави. 2. Поняття фіскальної політики. 3. Мультиплікатори фіскальної політики. 4. Державний бюджет. 5. Державний борг.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція. 2. Фіскальна політика в Україні: основні напрямки та протиріччя.	2				2
Разом за змістовим модулем 15	6	2	2		2
Змістовий модуль 16. Грошово-кредитна політика					
Заняття 1. Грошово-кредитна політика. 1. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність пропозиції грошей. 2. Грошова маса та грошові агрегати. 3. Депозитний та грошовий мультиплікатор.	2	2			
Заняття 2. Грошово-кредитна політика. 1. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність пропозиції грошей. 2. Грошова маса та грошові агрегати. 3. Депозитний та грошовий мультиплікатор.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Кейнсіанська та монетаристська концепції грошової політики. 2. Основні напрямки та проблеми банківської реформи в Україні.	2				2
Разом за змістовим модулем 16	6	2	2		2
Змістовий модуль 17. Інфляція: фіскальні та грошові аспекти					
Заняття 1. Інфляція: фіскальні та грошові аспекти. 1. Інфляція: сутність, причини та види. 2. Інфляційний та дефляційний розриви. 3. Інфляційний податок та сеньйораж. 4. Крива Лаффера для інфляційного податку. 5. Соціально-економічні наслідки інфляції. 6. Антиінфляційна політика держави.	2	2			

Самостійне вивчення: 1. Дефіцити державних бюджетів та інфляція. 2. Принцип Фішера.	4				4
Разом за змістовим модулем 17	6	2			4
Змістовий модуль 18. Зайнятість та соціальний захист населення					
Заняття 1. Зайнятість та соціальний захист населення. 1. Ринок праці та механізм його функціонування. 2. Безробіття: суть, види та наслідки. Закон Оукена. 3. Державне регулювання зайнятості. 4. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів. 2. Соціальна політика держави: напрямки та проблеми.	4				4
Разом за змістовим модулем 18	6		2		4
Змістовий модуль 19. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток					
Заняття 1. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток. 1. Економічне зростання: суть, типи, значення. 2. Фактори економічного зростання. 3. Кейнсіанська теорія економічного зростання. 4. Неокласична модель.	2	2			
Заняття 3. Довгострокове економічне зростання та економічний розвиток. 1. Кейнсіанська теорія економічного зростання. 2. Неокласична модель. 3. Модель економічного зростання Р. Солоу. 4. Неокейнсіанська модель мультиплікатора-акселератора. 5. Модульний контроль.	2		2		
Самостійне вивчення: 1. Сучасні тенденції економічного зростання та рівні продуктивності. 2. Державне регулювання економічного зростання та економічний розвиток.	2				2
Разом за змістовим модулем 19	6	2	2		2
Усього годин	60	18	18		24
Екзамен					
Усього годин за дисципліну	120	36	20	16	48

5. Самостійна робота.

Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою)

1. Модель і крива виробничих можливостей [2, 5, 6, 11, 18, 21, 33].
2. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація [5, 17, 9, 13, 22].
3. Методи знаходження точки рівноваги [5, 12, 13, 30, 32].
4. Поняття нормальних благ та благ нижчої споживчої цінності [5, 12, 32, 33].
5. Нецінове нормування дефіциту [5, 6, 11, 18, 21, 33].
6. Закон зростаючих граничних витрат [2, 5, 6, 13, 21, 30].
7. Показники концентрації ринку [2, 5, 12, 13, 29, 33].
8. Державне регулювання олігополії [2, 5, 12, 13, 29, 30].
9. Основні макроекономічні проблеми та протиріччя [2, 5, 12, 13, 29, 30].
10. Основні макроекономічні теорії сучасної світової думки [1, 3, 4, 8, 15, 19, 27].
11. Еволюція вчень про економічний кругообіг [1, 3, 4, 8, 15, 19, 27].
12. Короткострокова та довгострокова нестабільність [1, 3, 7, 8, 19, 26, 27].
13. Емісійне та боргове фінансування бюджетного дефіциту та інфляція [3, 7, 8, 19, 26, 28].
14. Фіскальна політика в Україні: основні напрямки та протиріччя [3, 4, 7, 8, 19, 26, 28, 34, 36].
15. Дефіцити державних бюджетів та інфляція [3, 8, 14, 15, 19, 26, 27].
16. Причини та наслідки нерівномірного розподілу доходів [3, 4, 8, 15, 19, 26, 27].
17. Соціальна політика держави: напрямки та проблеми [3, 4, 8, 15, 19, 26, 2, 37].
18. Державне регулювання економічного зростання та економічний розвиток [1, 3, 4, 8, 15, 19, 26, 27].

Вказівки до самостійної роботи.

При відпрацюванні питань, що виносяться на самостійну роботу, суб'єкти навчання мають змогу і повинні використовувати у повній мірі можливості системи дистанційного навчання (доступ до ресурсу: sdn.ivc.com).

Зміст самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання:

Зміст і сенс самостійної роботи здобувачів полягає у засвоєнні методів та прийомів технології учіння, які включають питання організації робочого часу, психофізіології розумової праці тощо, спрямовані на підвищення ефективності наукових досліджень у визначеній предметній галузі.

6. Політика курсу та оцінювання.

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та доповіді мають бути авторськими, оригінальними.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів у формі усного опитування, що дає можливість сформувати соціальні навички, письмового оцінювання та тестування. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Загальні критерії оцінок:

«відмінно» – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«добре» – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

«задовільно» – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.

«незадовільно» – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Рівень засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, перевіряється під час семінарських та практичних занять. Окремі питання можуть включатися у завдання для проведення модульних контрольних робіт та екзамену.

Рубіжний контроль відбувається у вигляді письмових робіт в кінці вивчення блоків змістових модулів. Письмові роботи оцінюються за критеріями, що наведені вище.

У разі отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки за модульний контроль або у разі відсутності під час проведення модульного контролю, він має право скласти його (перескласти не більше двох разів) протягом поточного семестру у термін, визначений викладачем, або у апеляційний тиждень.

Метою екзамену є контроль сформованості компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Екзамен передбачає усну відповідь на питання білету та проходить у формі співбесіди. Максимальна кількість балів – 100 балів.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни не виставляється, якщо не виконані усі види робіт та завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем та екзаменом у співвідношенні 60 % - результати поточного контролю і 40 % - результати екзамену.

Підвищувати підсумкову оцінку за результатами перескладання дисципліни дозволяється тільки на 1 бал за національною шкалою.

Перескладати оцінку підсумкового контролю за дисципліну з метою її підвищення можна не більше двох разів. Перший раз перездано викладачеві, другий – комісії у тому випадку, якщо здобувач не згоден з попередньою оцінкою. Склад комісії визначає завідувач кафедри.

Якщо за результатами перескладання здобувач отримав оцінку «незадовільно», то його не допускають до подальшого перескладання. Він повинен вивчити дисципліну у наступному семестрі, про що складає рапорт (заяву). Прохання здобувача розглядається на засіданні факультету. У разі позитивного рішення висновки передаються секретарю Вченої ради. Термін вивчення дисципліни визначається індивідуальним навчальним планом. План затверджує завідувач кафедри. Здобувач дисципліну вивчає самостійно, після чого складає повторний екзамен. У разі незадовільного результату перескладання розглядається питання про його відрахування.

Підвищити підсумкову оцінку викладач може за особливі показники у вивченні навчальної дисципліни. Ними можуть бути активна робота на семінарах (якісні виступи, доповіді, повідомлення), опрацювання та використання додаткової літератури, дострокове якісне оформлення індивідуального завдання (контрольної роботи), робота у науковому товаристві слухачів (курсантів, студентів) за темою даної дисципліни тощо.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Крамаренко К.М. Макроекономіка : навч. посібник. Харків : Академія ВВ МВС України, 2013. 365 с.
2. Морозова Л.В., Товма О.А., Сахненко О.І. Економічна теорія : навчальний посібник. Харків : НАНГУ, 2018. 405 с.
3. Савченко А.Г. Макроекономіка : підручник / А.Г. Савченко, Г.О. Пухтаєвич, О.М. Тітьонко. Київ: Либідь, 1999. 288 с.
4. Солонінко К.С. Макроекономіка : навч. посіб. для студ. екон. сп. ВНЗ. К.: ЦУЛ, 2002. 320 с.
5. Шкодін Л.Г. Мікроекономіка: навчальний посібник. Харків : Військ. ін-т ВВ МВС України, 2005. 50 с.

Допоміжна

6. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка : практикум: навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Знання, 2010. 550 с.
7. Базилінська О. Я., Мініна О.В. Мікроекономіка : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 348 с.
8. Буряк П. Мікроекономіка : навчальний посібник. Київ : Хай-Тек Прес, 2008. 368 с.
9. Гронтковська Г.Е., Косик А.Ф. Мікроекономіка : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2008. 439 с.
10. Економічна теорія. Макроекономіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. Київ : Знання, 2012. 206 с.
11. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид., доповн. Київ: Знання, 2014. 710 с.
12. Косик А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка : навчальний посібник / 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2008. 436 с.
13. Круш П.В., Тульчинська С.О. Макроекономіка : навчальний посібник. Київ : Центр навч. л-ри, 2005. 398 с.
14. Макаренко П.М., Попова Т.В., Васильченко О.О. Мікроекономіка. Практикум : навчальний посібник. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. 457 с.
15. Макроекономіка: навчальний посібник / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін.; під заг. ред. О.М. Кліменко. Харків : ВД "ІНЖЕК", 2011. 250 с.
16. Малиш Н.А. Макроекономіка : навч. посіб. [2-ге вид., випр.]. Київ : МАУП, 2004. 184 с.
17. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика: навчальний посібник. Київ, 2008. 699 с.
18. Мочерний С.В. Політекономія : підручник. 2-ге вид., випр. Київ : Вікар, 2012, 386 с.
19. Поплавська Ж.В., Криса О.Й. Мікроекономіка. Теорія і практика української економіки : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2016. 284 с.

20. Рудий М.М., Жебка В.В. Мікроекономіка : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 360 с.

21. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

22. Національні рахунки України : статистичний збірник / Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

23. Податковий кодекс України : Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n6946>.

24. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>

25. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>